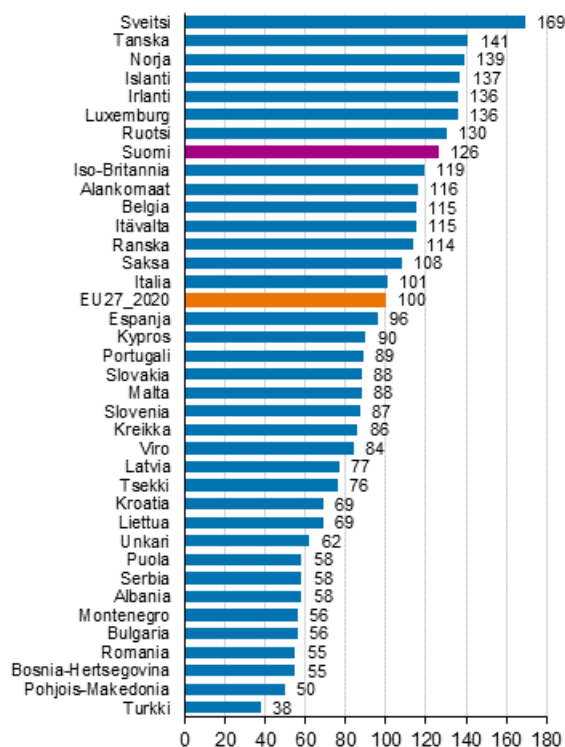

Kansainvälinen hintavertailu 2020

Eurooppalaiset kuluttajahinnat vaihtelevat paljon: kalleimmat ja halvimmat löytyvät EU-maiden ulkopuolelta

Kotitalouksien ostamien hyödykkeiden kokonaishintataso oli Suomessa vuonna 2020 Euroopan kahdeksanneksi korkein ylittäen EU-keskiarvon 26 prosentilla. Muihin Pohjoismaihin verrattuna Suomi oli kuitenkin huokein: Tanska, Islanti ja Norja ylittivät EU-keskiarvon noin 40 prosentilla, Ruotsi 30 prosentilla. Kaikkiaan selvityksessä oli mukana 37 maata, joista kalleimmat kuluttajahinnat löytyivät Sveitsistä ja edullisimmat Turkista. Tiedot perustuvat EU-tilastoviranomaisen, Eurostatin, koordinoimaan hintatasovertailuun. Tilastokeskus kokosi Suomea koskevan hinta-aineiston.

Yksityisen kulutuksen kokonaishintataso 2020, EU27_2020 = 100

Sveitsin yksityisen kulutuksen kokonaishintataso ylitti EU-keskiarvon 69 prosentilla. Tutkimukseen osallistuneista maista edullisimmassa, Turkissa, hintataso oli 38 prosenttia EU-keskiarvosta. Kalleimmista maista Sveitsi, Norja ja Islanti eivät ole EU-jäsenmaita. Sama pätee suurimpaan osaan tutkimuksen edullisimmista maista, jotka sijaitsevat Balkanin alueella. EU-jäsenmaista kallein hintataso oli Tanskassa ja halvin Romaniassa.

Pohjoismaat, Suomi mukaan lukien, kuuluvat Euroopan maista kalleimpiin. Suomi oli Pohjoismaista edullisin: Tanska, Islanti ja Norja ylittivät EU-keskiarvon noin 40 prosentilla, Ruotsi 30 prosentilla. Eri tuoteryhmiä tarkasteltaessa alkoholijuomat ja tupakka, sekä ravintola- ja majoituspalvelut ovat Suomessa suhteellisesti kalleimpia. Energian hinnat jäävät Suomessa alle EU-keskiarvon ja esimerkiksi tietoliikenteen ja viihde-elektroniikan hinnat edustavat EU-keskiarvon tasoa.

Alkoholijuomien ja tupakan hintatasoissa erot maiden välillä olivat suuria johtuen erilaisista verotuskäytännöistä. Norjassa ja Islannissa alkoholin ja tupakan hintataso on noin nelinkertainen Euroopan halvimpiin maihin, Pohjois-Makedoniaan ja Turkkiin verrattuna. Hintatasoerot ovat huomattavia myös palveluita sisältävissä hyödykeryhmissä, koska työvoimakustannuksissa on maiden välillä suuria eroja. Esimerkiksi ravintola- ja hotellipalveluissa kalleimpien maiden hintataso on noin nelinkertainen huokeimpiin maihin verrattuna. Myös posti- ja tietoliikennepalveluissa, sekä liikennepalveluissa maiden hintatasojen väliset erot olivat suuria. Yhtenäisin hintataso oli viihde-elektroniikassa ja kodinkoneissa, sekä ajoneuvoissa, joissa kaikissa kansainväliset tuotemerkit hallitsevat markkinoita. Lisätietoja hyödykeryhmäkohtaisista hintatasoista löytyy liitetaulukosta 1.

Tiedot perustuvat Eurostatin ECP (European Comparison Programme) – hintavertailuohjelmaan, jossa on mukana EU:n 27 jäsenvaltiota, Iso-Britannia, viisi ehdokasmaata (Pohjois-Makedonia, Montenegro, Turkki, Serbia ja Albania), potentiaalinen jäsenmaa (Bosnia-Hertsegovina) ja kolme EFTA-maata (Islanti, Norja ja Sveitsi). Kussakin maassa paikalliset tilastovirastot vastaavat kansallisesta tiedonkeruusta. Vertailussa on mukana noin 2 400 tuotetta. Vertailun hinnat on kerätty vuosina 2018–2020 ja Eurostat on päivittänyt ne valuuttakurssien muutoksilla ja inflaatiolla vastaamaan vuoden 2020 keskihintoja. Tuloksia esitellään laajemmin [Eurostatin verkkopalvelussa](#).

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Hintatasoindeksejä eri tuoteryhmille 2020, EU27_2020=100.....4

Laatuseloste: Kansainvälinen hintavertailu.....5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Hintatasoindeksejä eri tuoteryhmille 2020, EU27_2020=100

Valtio	Tuoteryhmä (Julkaisussa esitetyt tuoteryhmät eivät kata koko yksityistä kulutusta)												
	Yksityisen kulutuksen kokonais-hintataso	Elin-tarvikkeet ja alko-holittomat juomat	Alkoholi-juomat ja tupakka	Vaate-tus	Jalki-neet	Sähkö, kaasuja muut poltto-aineet	Huone-kalut ja kalusteet, matot, lattian-päällysteet	Kodin-koneet	Ajo-neuvojen hankinta	Liikenne-palvelut	Posti ja tieto-liikenne	Viihde-elektroniikka	Ravin-tolat ja hotellit
Sveitsi	169	165	133	125	108	108	106	126	106	141	159	99	169
Tanska	141	129	123	130	131	127	112	118	137	129	104	103	154
Norja	139	151	220	114	119	63	108	117	124	166	180	113	156
Islanti	137	129	190	123	124	63	112	128	111	166	170	123	148
Irlanti	136	113	187	101	98	111	107	97	113	137	140	101	129
Luxemburg	136	126	96	111	100	81	129	115	97	99	148	110	124
Ruotsi	130	121	136	125	118	104	108	123	98	157	137	109	138
Suomi	126	119	158	116	120	92	104	104	106	136	99	100	131
Iso-Britannia	119	92	163	85	95	91	106	93	95	145	113	95	103
Alankomaat	116	103	115	106	105	104	102	105	121	125	125	112	108
Belgia	115	114	111	105	105	106	105	106	102	112	171	108	122
Itävalta	115	125	97	103	109	105	110	100	106	121	101	99	117
Ranska	114	115	133	107	110	104	106	106	101	112	97	111	121
Saksa	108	102	101	99	94	114	97	102	100	120	120	97	103
Italia	101	109	98	102	102	117	110	95	103	85	81	93	102
EU27_2020	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Espanja	96	95	87	90	100	104	103	99	96	89	122	100	90
Kypros	90	107	90	96	94	93	103	107	86	96	110	106	87
Portugali	89	98	95	97	98	108	96	105	108	85	118	103	73
Slovakia	88	97	79	103	97	88	78	98	82	65	105	98	85
Malta	88	114	102	103	94	80	118	134	100	76	119	112	88
Slovenia	87	98	80	97	92	86	91	103	89	103	107	100	86
Kreikka	86	103	97	97	103	86	99	94	92	75	173	106	87
Viro	84	96	95	110	105	68	91	90	85	72	81	98	91
Latvia	77	95	89	104	108	65	84	88	89	65	77	106	85
Tsekki	76	85	79	100	96	94	77	96	85	56	119	90	64
Kroatia	69	94	80	92	89	64	82	101	92	85	105	107	77
Liettua	69	84	82	102	104	60	83	93	88	74	74	98	72
Unkari	62	80	69	73	90	50	76	80	82	66	89	89	56
Puola	58	68	70	85	84	69	76	79	80	61	48	87	75
Serbia	58	80	62	93	93	49	68	97	85	66	73	116	54
Albania	58	83	69	96	97	47	88	122	87	45	108	110	46
Montenegro	56	78	67	88	103	53	67	97	84	66	95	104	55
Bulgaria	56	81	61	78	69	55	55	101	87	51	80	93	46
Romania	55	66	75	82	93	57	73	93	86	60	46	97	53
Bosnia-Hertsegovina	55	75	60	86	78	51	63	97	83	77	94	113	55
Pohjois-Makedonia	50	61	48	74	80	50	59	95	89	43	70	95	46
Turkki	38	57	53	33	37	37	45	80	89	43	52	75	40

Laatuseloste: Kansainvälinen hintavertailu

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Kansainvälinen hintavertailu on Eurostatin johdolla vuosittain laadittava EU- ja EFTA-maiden hintatasoa ja hintatasolla korjattavaa bruttokansantuotetta (BKT) koskeva tilasto. Tilastokeskus kerää Suomea koskevat tiedot tähän tutkimukseen, jonka pääasiallisena tavoitteena on tuottaa ns. ostovoimapariteetit (OVP) (engl. purchasing power parities l. PPP). Ostovoimapariteettien avulla pyritään mahdollistamaan reaaliset BKT-volyymivertailut ohjelmaan osallistuvien maiden kesken.

Yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja perustuu kussakin maassa Eurostatin ja OECD:n koordinoimina tehtyihin hintakeruisiin. Yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja löytyy Tilastokeskuksen PX-Web-tietokantataulukoista. Eurostat julkaisee Statistics Explained -palvelussa tuoteryhmäkohtaisia hintatasoindeksijä. Nämä löytyvät Kansainvälinen hintavertailu -tilaston julkaisujen liitetaulukoista.

Hintatasovertailuissa tarkastellaan samantyyppisten hyödykkeiden hintoja eri maissa. Yksityisen kulutuksen osalta hyödykkeiden painorakenne muodostetaan kotitalouksien kulutuksen mukaiseksi. Koska kulutustottumukset eri maissa ovat erilaisia, vertailuun kustakin maasta mukaan otettavat tavarat ja palvelut valitaan kansallisten tilastovirastojen, Eurostatin ja OECD:n yhteistyönä. Yksityistä kulutusta koskeva hinta-aineisto kerätään tuoteryhmittäin kolmen vuoden jakson aikana.

Hintakeruuliikkeiden tiedot, kerättävät hintatiedot sekä yksityiskohtaiset tiedot kerättävistä hyödykkeistä ovat salassa pidettäviä.

1.2 Tilaston keskeiset käsitteet, käytetyt luokitukset, tutkimuskohde, tietojen kerääjä ja tiedonantajat

Tilastot perustuvat Eurostatin European Comparison Programme -hintavertailuohjelmaan (ECP), jossa ovat mukana EU:n 27 jäsenvaltiota, Iso-Britannia, viisi ehdokasmaata (Pohjois-Makedonia, Montenegro, Turkki, Serbia ja Albania), potentiaalinen ehdokasmaa Bosnia-Herzegovina, Kosovo, sekä kolme EFTA-maata (Islanti, Norja ja Sveitsi). Kussakin maassa paikalliset tilastovirastot vastaavat omasta kansallisesta tiedonkeruusta.

Ostovoimapariteettiohjelmassa käytettävät luokitukset perustuvat Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmään (EKT 2010).

Yksityisessä kulutuksessa sovelletaan yksilöllisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukaista luokitusta (COICOP). Yksityinen kulutus on jaettu seuraavasti:

- 01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat
- 02 Alkoholijuomat ja tupakka
- 03 Vaatetus ja jalkineet
- 04 Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet
- 05 Kalusteet, kotitalouskoneet ja yleinen kodinhoito
- 06 Terveystieteet
- 07 Liikenne
- 08 Tietoliikenne
- 09 Virkistys- ja kulttuuritoiminta
- 10 Koulutus
- 11 Ravintolat ja hotellit
- 12 Muut tavarat ja palvelut

1.3 Lainsäädännöllinen perusta ja suositukset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus yhteisten sääntöjen antamisesta ostovoimapariteetteja koskevan perusaineiston hankkimisesta, laskennasta ja levittämisestä (PPP) annettiin 11.12.2007.

Ostovoimapariteettiohjelmaan lainsäädännöllisesti liittyvät myös EU-asetukset koskien Rakenne- ja Koheesiorahastoja. Myös asetus Euroopan yhteisöjen virkamiesten palkkojen korjauskertoimista edellyttää ostovoimapariteettien laskemista.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tuotettavalla perusaineistolla kuten hinnoilla ja bruttokansantuotteen menoerittelyillä tarkoitetaan ostovoimapariteettien laskemiseksi ja laadun varmistamiseksi tarvittavia tietoja. Ostovoimapariteetit lasketaan tavaroiden ja palvelujen kansallisten keskihintojen perusteella. Keräämällä tuotekohtaisia hintoja ja aggregoimalla ne saadaan hintasuhteet (pariteetit) perusnimiketasolle (basic heading).

Käytännössä ensiksi tehdään maapareittaisia vertailuja. Maapareittaisista vertailuista lasketaan Fisherin indeksit. Jotta pariteetit saadaan lasketuiksi, käytetään ns. Eltetö-Köves-Szulc -menetelmää (EKS-menetelmä), jolla indeksit saadaan transitiivisiksi.

Eurostat on laatinut OVP-menetelmäoppaan, jossa esitetään ostovoimapariteettien laadinnan eri vaiheissa käytetyt menetelmät, puuttuvan perusaineiston ja puuttuvien pariteettien estimoinnissa käytetyt menetelmät mukaan luettuina. Menetelmäopasta tarkistetaan aina kun menetelmiin tehdään tärkeitä muutoksia. Siihen voidaan sisällyttää uusia menetelmiä, joilla parannetaan tietojen laatua ja vähennetään kustannuksia tai tietojen toimittajien työtaakkaa. Menetelmäopas löytyy Eurostatin verkkosivulta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Ennen tietojen toimittamista Eurostatille kukin jäsenvaltio tarkistaa tietojensa oikeellisuuden seuraaviin tietoihin perustuen:

- enimmäis- ja vähimmäishinnat
- keskihinta ja variaatiokerroin
- hinnoiteltujen hyödykkeiden määrä perusnimikettä kohti
- hinnoiteltujen edustavien hyödykkeiden määrä perusnimikettä kohti
- hintahavaintojen määrä hyödykettä kohti

Eurostat suorittaa ennen OVP-tulosten viimeistelemistä aggregaattitasolla ainakin seuraaviin indikaattoreihin perustuvia oikeellisuustarkastuksia:

Bruttokansantuotteen ja sen pääaggregaattien tasolla:

- BKT:n loppukäyttöarvojen ja väestöestimaattien yhdenmukaisuus julkaistujen tietojen kanssa
- asukasta kohti laskettujen volyyymi-indeksien vertailu nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä
- hintatasoindexien vertailu nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä

Kunkin perusnimikkeen tasolla:

- BKT:n painorakenteen vertaaminen nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä
- puuttuvia tietoja koskeva estimaatti silloin kun sillä on merkitystä

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Eurostat laskee OVP:t jokaiselle kalenterivuodelle.

Eurostat julkaisee lopulliset vuosittaiset tulokset viimeistään 36 kuukauden kuluttua viitevuoden päättymisestä. Julkaistavat tiedot perustuvat Eurostatin käytettävissä viimeistään kolme kuukautta ennen

julkaisupäivää oleviin tietoihin. Säännökset eivät vaikuta komission (Eurostat) oikeuteen julkaista ennakkotietoja ennen kuin viitevuoden päättymisestä on kulunut 36 kuukautta. Eurostatin on julkaistava kustakin jäsenvaltiosta aggregoidulla tasolla vähintään seuraavat tiedot:

- OVP:t BKT:n tasolla
- OVP:t kotitalouksien kulutusmenoista ja todellisesta yksilöllisestä kulutuksesta
- hintatasoindeksit suhteessa yhteisön keskiarvoon
- BKT, kotitalouksien yksilölliset kulutusmenot ja todellinen yksilöllinen kulutus sekä vastaavat luvut asukasta kohti ostovoimastandardina (OVS) ilmaistuna

Jos tulokset lasketaan suuremmalle ryhmälle maita, Euroopan unionin jäsenvaltioiden OVP:t säilytetään siitä huolimatta (kiinnitys-periaate). Lopullisia julkaistuja OVP:ja ei tarkisteta. Tietyistä virheistä julkaistaan kuitenkin korjatut tulokset. Poikkeuksellisia yleisiä tarkistuksia voidaan tehdä, jos EKT 2010:n peruskäsitteisiin on tehty sellaisia muutoksia, että ne vaikuttavat OVP-tuloksiin ja sen myötä jonkin jäsenvaltion BKT:n volyyymi-indeksiin enemmän kuin yhden prosenttiyksikön verran.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Eurostat julkaisee Statistics Explained -palvelussa:

- lopulliset OVP-tulokset viitevuodesta 36 kuukauden sisällä (t+36) ja alustavat OVP-tulokset viitevuodesta 12 kuukauden sisällä (t+12)
- BKT:n volyyymi-indeksiä koskevat ennusteet viitevuodesta 5 kuukauden sisällä (t+5)
- yksityisestä kulutuksesta tuloksia tuoteryhmittäin

Eurostatin verkkopalvelu:

- em. Statistics Explained -julkaisut
- BKT, kotitalouksien yksilölliset kulutusmenot ja todellinen yksilöllinen kulutus sekä vastaavat luvut asukasta kohti ostovoimastandardina ilmaistuna
- OVP:t ja hintatasoindeksit vuodesta 1995 lähtien

Tilastokeskuksen verkkopalvelu:

- tilastokeskus.fi: hintavertailutuloksia tuoteryhmittäin
- Tilastokeskuksen PxWeb-tietokantataulukko: yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Eurostatin koordinoimassa ostovoimapariteettiohjelmassa koko yksityisen kulutuksen "hyödykekori" sisältää noin 2400 erilaista hyödykettä. Eri maiden hintatietojen vertailukelpoisuutta edistävät yhteiset luokitukset ja yhdessä sovitut hyödykekorit.

Kulutuksen osalta hyödykekorin painorakenne muodostetaan todellisen kulutuksen mukaiseksi.

OVP-tulosten ajallista vertailua tulisi kuitenkin välttää.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Hyödykekorit muuttuvat ajan myötä. Siksi OVP-tuloksia ei suositella käytettäväksi hintamuutosten tarkasteluun pitkällä aikavälillä.

Suosittelvat käyttötarkoitukset:

- volyymivertailut poikkileikkaustarkasteluna
- maiden asettaminen ryhmiin volyymi-indeksien mukaan
- hintatasovertailut poikkileikkaustarkasteluna

Ei suositeltavia käyttötarkoituksia:

- maiden asettaminen tarkkaan suuruusjärjestykseen volyymi-indeksien mukaan
- kansantalouksien kasvun mittaukset
- teollisuuden tuotos- ja tuottavuusvertailut
- hintatasovertailut tuotetasolla
- valuutan yli- ja aliarvostukset

Lisätietoja

Harri Kananaja 029 551 3567

Tomi Liimatainen 029 551 3490

Vastaava osastopäällikkö:

Hannele Orjala

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Eurostat: Kansainvälinen hintavertailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute